ԻՐԱՒՈՒՆՔ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

Բ. ՏԱՐԻ — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ՄԱՐՏ 1897 — ԹԻՒ 12

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1897 տարեշրջանի
Պուլկարիոյ համար տարեկան 10ֆր
„ „ 1/2 „ 5 „
Արտասահմանի համար „ 12 „
„ „ 1/2 „ 6 „
կանխիկ վճարելի

Նամակ դրամ եւայլն խրկել հետեւեալ հասցէով

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՒՈՒՆՔ» ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ „Иравункъ“ ВАРНА (България).

Rédaction du journal „Iravounk“ VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք ետ չեն դարձուիր եւ յարմար դատուածներն միայն կը հրատարակուին ամբողջովին կամ մասամբ։

Ծանուցմանց տողը 20 սանթիմ. երեքէն աւելի անգամներու համար 20 առ 100 զեղչ կը լինի.

ԹՕՔԱՏԻ ԿՈՏՈՐԱԾԸ

Վերջապէս Փոքր-Հայքի այս շնորհալի քաղաքին ալ կարգն եկաւ կոտորուելու և կողոպտուելու։ Պոլսէն եկած առաջին հեռագիր մը 13ի կը հասցնէր հայ կոտորեալներու թիւը, որ Պալքանիքի երկրորդ աւուր հեռագրով 100ի, իսկ երեկուան հեռագրով մինչեւ 700ի բարձրացաւ. կողոպուտը, վերջին լուրերուն համաձայն՝ տեւեր է 36 ժամ։

Թուրք կառավարութիւնը, որ բաւական ժամանակէ ի վեր պէտք տեսեր էր կոտորածները դադրեցնել, վերստին կը սկսի գործադրել մարդկային նախճիրներ. ո՞ւրկէ ներշնչուեցաւ վերսկսելու. ի՞նչ բան զինք դրդեց անգամ մ՚ալ Թօքա՛թի թշուառ Հայերը սուրէ և կրակէ անցընելու. ահա առաջին հարցումը որ կը ծնի մեր մտքին մէջ, հայկական նորագոյն ջարդի լուրին առաջին սոսկալի տպաւորութիւնը անցնելէ յետոյ։

Հարցման պատասխանը պէտք է որոնել այն դիրքին մէջ զոր Եւրոպական տէրութիւնները վերջին ամիսներ բռնեցին Թուրքիոյ հանդէպ։

Կ. Պոլսոյ կոտորածէն ետք՝ դեսպանները սովորականէն աւելի լուրջ լեզուով խօսեցան Դրան հետ, Ֆրանսայի խորհրդարանին երկու ճիւղերը զբաղեցան հայկական ջարդերով, Հանօթօ բացագանչութիւններ ըրաւ և հրապարակաւ սպառնական խօսքեր ուղղեց Սուլթանին, Ֆրանսայի ժողովուրդը յուզուեցաւ և Ռուսիա՝ Ֆրանսայի դաշնակցի մը վայելուչ ընթացք մ՚ունեցաւ բանակցութեանց և դեսպանական խորհրդակցութեանց ու դիմումներու միջոցին։

Խորամանկ Թուրքը ըմբռնեց որ հարկ էր իրեն՝ պահ մը զգուշանալ Ֆրանսայի զայրոյթը աւելի գրգռելէ՝ մինչեւ որ ժամանակը հանդարտեցնէր կիրքերը և թրքական գազանութեանց յիշատակը կորսնցնէր իր թարմութիւնը։

Անցան ամիսներ, և երբ կրետական խնդրին զանազան կերպարանափոխութիւնները ցոյց տուին թէ եւրոպական համաձայնութիւն ըսուածը լուրջ հիմերէ զուրկ, բռնազբօսիկ կարգադրութիւն մ՚է, երբ մանաւանդ Եւրոպա յայտարարեց թէ Կրետէ պիտի մնայ Սուլթանի անուղղակի գերիշխանութեան ներքեւ, երբ Եւրոպայի զրահաւորները իրենց ռումբերն արձակեցին Դրան դէմ ապստամբութեան դրօշը պարզող քրիստոնեաներուն վրայ, Թուրք կառավարութիւնը ակներեւ տեսաւ որ հայկական նոր կոտորած մը դեսպաններէն քանի մը ծանուցագիր ընդունելէ և անոնց պատասխանը խմբագրելու աշխատութենէն զատ աննպաստ հետեւանք մը չպիտի ունենար իրեն համար, և ահա իր հայասպան քաղաքականութեան թելը վերստին ձեռք առաւ։

Ապստամբ Կրետացիներու վրայ արձակուած ռումբերուն հակահարուածը ահաւոր ուժգնութեամբ շանթահարեց Թօքաթի Հայութիւնը, որոյ վրայ գործադրուած խժդժութեանց ով գիտէ որպիսի՛ քստմնասարսուռ մանրամասնութիւններ պիտի լսենք մօտ օրեր։

«ԽՈՒԶԱԿ»Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Մեր նախորդ թուով ծանուցինք թէ ի Վառնա սկսած է հրատարակուիլ վերոյիշեալ անունով կիսամսեայ հանդէս մը, որոյ ուղղութիւնն է ընկերվարական սկզբունքներ ծաւալել հայ ժողովրդին մէջ և ուրիշ ամէն կարգի խնդիրներ յուզել ու դատել ընկերվարական տեսակէտով։

Ինչպէս արդէն յայտարարեցինք, մենք հակառակ ենք նորածին հանդէսին այս ուղղութեան, որ կը կարծենք թէ բնաւ համապատասխան չէ մեր ազգին այժմեան ընդհանուր պէտքերուն և պահանջներուն։

Արդարեւ մեծ կալուածատէրեր, ընդարձակ գործարաններ և մասնաւոր անհատներու քով դիզուած ահագին դրամագլուխներ չեղան պատճառ մեր ներկայ աղէտներուն, որ կարենայինք մեր այդ թշնամիներուն վրայ յարձակիլ ընկերվարական տեսութեանց զէնքերով։ Մեր աղէտներուն պատճառները յայտնի է թէ անխիղճ բռնապետութիւնն ու կրօնական մոլեռանդութիւն են, պատճառներ որոց բարձման խնդրին հետ չենք կրնար հասկնալ թէ ի՛նչ կապ և ի՛նչ առնչութիւն կրնայ ունենալ ընկերվարական գաղափարներու տարածումը. վերջինները ուղղակի հետեւանք են Եւրոպայի մէջ տիրող, գործաւոր դասակարգին համար աննպաստ տնտեսական հանգամանքներու որոնք սակայն գոյութիւն չունին Հայաստանի մէջ։

Ուստի բանաւոր ձեռնարկ մը չէ մեր մէջ ներմուծելու ջանալ այնպիսի գաղափարներ որոնք ծնունդ առած են հեռաւոր, բարքով, մտաւոր զարգացումով և արհեստական յառաջդիմութեամբ մեզմէ շատ տարբեր ժողովուրդներու մէջ։ Մեր ցաւերը բոլորովին կը տարբերին անոնց ցաւերէն. հետեւաբար երկուքին համար ալ միեւնոյն դարմանները մտածել՝ տրամաբանական չերեւիր մեզ։

Կը փափաքէինք որ «Խուզակ»ի խմբագրութիւնը խնդրոյն այս կէտին վրայ բացատրութիւն մը տար. կ՚ուզէինք գիտնալ թէ նա ի՛նչ փաստեր ունի պատրաստ որոցմով կարող ըլլար մեր կարծիքին հակառակ հաստատել թէ ընկերվարական գաղափարները օգտակար կրնան ըլլալ մեզ, այսինքն յարմար են մեր ազգային վիճակին բարւոքման նպաստել։

Կ՚ուզենք այս մասին լուսաւորել և լուսաւորուիլ։ Կը սպասենք։

ՆԵՐՔԻՆ ՑԱՒԵՐ

Կ՚երեւի թէ դժբաղդ ճակատագիր մը վճռած է որ Հայերս արտաքին թշնամիներու ահարկու հարուածներուն տակ տառապելու ժամանակ ալ՝ ազատ չմնանք նոյնպէս ներքին ցաւերէ զորս մենք մեր ձեռքով կը յօրինենք չկարենալով ու՛ր և ե՛րբ ալ ըլլայ՝ դիմադրել մեր մեծագոյն ախտին, եսականութեան, ազգակործան դրդումներուն։ Դեռ մօտերս, ընդհանուր ազգին համար այսքան աղիտալի օրերու մէջ, դժբաղդութիւն ունեցանք տեսնելու որ Թրքահայաստանի մէկ քանի քաղաքներուն մէջ անձնական կիրքերը յանդգնեցան իրենց չարաչուք դերը խաղալ՝ պատրուակ ունենալով չնչին, տիրացուական խնդիրներ։ Քիչ մնաց որ Վառնայի մէջ ալ Թաղ. Խորհրդին և իր հրաժարեալ երկու անդամներուն միջեւ ծագած անհամաձայնութիւն մը, որոյ մասին տեղեկութիւն տուած ենք մեր այս թիւի թրքերէն մասին մէջ, ժողովրդին փոխանցուելով զայն պիտի պառակտէր ու ալեկոծէր։

Այս առթիւ հարկաւոր է հակիրճ ակնարկ մը նետել մեր ներքին պառակտումներու բնութեան, հետեւանքներուն և զանոնք չէզոքացնելու միակ հիմնական ու բնական եղանակին վրայ։

Յայտնի է թէ մեր վէճերն ու հակառակութիւնները առ հասարակ -կարելի է ըսել՝ գրեթէ միշտ- կը ծագին անձնական, եսասիրական անխոստովանելի շարժառիթներէ, թէեւ ասոնք միշտ կը ջանան պահուած մնալ խաբեպատիր երեւոյթներու, ըսել կ՚ուզենք, կեղծ-օրինաւոր ձեւերու ներքեւ։

Արդ որովհետեւ կարելի չէ ենթադրել որ քաղաքի մը ժողովրդին մէկ մասը, այսինքն հարիւրաւոր անձեր եսական հաշիւներ և անձնական ատելութիւն ունենան նոյնքան թուով բազմութեան մը դէմ, հարկ է ուրեմն՝ ժողովուրդը պառակտող և զայն քանի մը մասերու բաժնող անհամաձայնութեանց մասին սա տխուր եզրակացութեան հանիլ թէ երկպառակութեան որոմը ժողովրդին մէջ կը ցանուի եսասէր, անձնական հաշիւներու հետեւող անհատներէ որոնք բաւական ճարպիկ են ժողովրդին պարզամտութենէն օգտուելով զայն հակառակորդ բանակներու բաժնել ու իրենց անձնականութեան հաշւոյն համար։

Այս տողերը գրողը շատ անգամ առիթ ունեցած է Թուրքիոյ և

Պուլկարիոյ մէջ սրտի ցաւով դիտելու թէ ինչպէս հայ ժողովրդի մէկ մասը անգիտակցաբար գործիք կը դառնայ վարպետ մանաւարներու ձեռքին մէջ, կը յուզուի կը խռովի ի նպաստ ուրացաններու գաղտնի հաշիւներուն, մինչ ինք կը կարծէ թէ ազգին շահերն են, զոր կը պաշտպանէ։ Այդ կռուիներուն հետեւանօք տուժողը ամենէն վերջը ինք, ժողովուրդը կ'ըլլայ․ վնասուողը չէ թէ գրգռողներուն, կռուի բուն հեղինակներուն, այլ ազգին շահն է, եւ ժողովուրդը զայս կը հասկնայ այն ատեն միայն, երբ արդէն շատ ուշ է, վնասը եղած լմնցած է։

Այս տխուր ճշմարտութենէն ինքնին կը հետեւի թէ ժողովուրդը, որոյ ստուար մեծամասնութեան համար անձնական դիտումներ գոյութիւն չունին և չեն կրնար ունենալ, ամենամեծ խնամքով իր անկախ և հասուն քննադատութենէն անցնելու է ամէն խնդիր որ այս օրփոքր շրջանակներու միջև վէճի առարկայ, կրնայ վաղը մեծ երկպառակութեանց պատճառ դառնալ․ ամեն ոք պարտի քննել, հասկնալ խնդիրը, լուսաւորել և լուսաւորուելու ջանալ անոր ամեն հանգամանքներու մասին և ներքին ու անկեղծ համոզում գոյացնել թէ ո՛ւր է ազգին շահը և ճշմարտութիւնը, ո՛ւր է իրաւունքն ու արդարութիւնը։

Երբ ժողովուրդը այս եղանակով համոզման մը յանգի, դարձուածքները, խարդաւանքները ինքնին կ'իյնան, խռովայոյզները կ'անհետանան տեսարանէն և հանրային օգուտը կը յաղթանակէ։

Ժամ է որ ա՛լ ըմբռնենք թէ մեր ներկայ ազգ-քաղաքական իշխանութենէ զուրկ վ՛ճակին մէջ անհատական կիրքերէ և դիտումներէ բղխող ներքին կռիւներ անհրաժեշտապէս կը վերջանան ազգին վնասովը և թէ այդ վնասէն ազատ մնալու լաւագոյն ճամբան ա՛յն է որ ժողովուրդը ամեն անեղ անտարբերութեան և անհոգութեան մինչեւ յետին հետքերը իր վրայէն թօթափելով՝ արթնութեամբ հսկէ իր շահերուն վրայ և գիտակցաբար, համոզմամբ պաշտպանէ զանոնք՝ թաքուն նկատակներով երկպառակութիւն ձգել նկրտողներու, պղտոր ջրի մէջ ձուկ որսալ փափաքողներու դէմ, ով որ ալ լինին անո՛նք, եկեղեցական թէ աշխարհական, հարուստ թէ աղքատ, պաշտօնեայ թէ մասնաւոր անհատ։

Ձայն բազմաց, ձայն Աստուծոյ. ժողովրդի վճռին առջեւ կը խոնարհի ամեն ոք և ամեն ինչ։ Թող ժողովուրդն ալ ունենայ իր շահերուն, իր իրաւունքներուն և իր բարոյական ոյժին գիտակցութիւնը։ Այդ է ահա մեր ներքին ցաւերուն ամէնէն արմատական դարմանը։

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Կ'երեւայ թէ Օրմանեան Սրբազան իր վարչական գործունէութենէն անմասն թողուլ չէ ուզած գաւառական թեմերը եւս, և վերջապէս մէկ մէկ հովիւ նշանակած է անոնց վրայ․ ու ասոնք մեծ մասով պատրաստականութիւն ցուցուցեր են իրենց նշանակուած տեղերը երթալու և հովիւներէն մին յայտարարած է թէ՝ պատրաստ է երթալ ամեն տեղ ուր որ ղրկուի, նոյն իսկ Զմչկածակ։

Այս անձնուրաց հովիւը գիտէ՞ք ով է․ Հանրածանօթ առակախօսը, հայ Սօփոկոսը, Վահան վարդապետ Տ․ Մինասեանը։

Անկարելի է որ մարդս լրջութիւնը պահէ երբ ասանկ արտառոց կարգադրութիւն մը կ'իմանայ։

Վահան վարդապետը, վարդապետներուն ճակատին մուրը, կը հրաւիրուի ամբողջ ժողովուրդ մը առաջնորդելու։ Դէպի ո՞ւր ․․․

Վահան միայն գինետուններու և հանրատուներու ճամբան կը ճանչնայ, Աստուծոյ և սուրբերուն էն պզտիկին հետ անգամ ամեն յարաբերութիւն խզած է։

Անբարոյական, գինեմոլ, խաբեբայ և Մամբրէի սրտակից այս ստահակը ինչպէ՞ս այսպիսի փափուկ պաշտօններու կը կոչուի․ սո՛ւրբ պաշտօն որոյ պաշտօնեան պէտք է վերջին ծայր քաղցրաբարոյ, անբասիր և վստահելի ըլլայ։

Երանելի՜ Զմչկածագ, եթէ խնդիրը իրականանայ, պիտի վայելես այդ փորձանք վարդապետը, իրեն գեհնիկ կերպարանքովը, թափթփած վերարկուովը զոր եթէ հովը բանայ, երեւան պիտի գայ օղիի այն ահագին կալօնը զոր ի քթթել ական պարպելու գաղտնիքը միայն ինք գիտէ։

Ս․ Փրկչի հիւանդանոցի պաշտօնեաներէն Ճանիկ աղայի ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ, զի յանձին առակախօսին իր ձեռքերէն կը խլուի այնպիսի մէկը որ երկար տարիներ կը կարօտի իր խարազանին խնամքներուն։

* * *

Նոյն առաջնորդական ցանկին մէջ տեսնուեցաւ նաև ուրիշ անուն մը, Եէնի-Գաբուի պամպարակ քարոզչին, Բարթողիմէոս եպիսկոպոսին սա՛ն՝ վանքեան հայր սուրբին անունը, սուրբ մը՝ որոյ ծոցէն ամեն ատեն սատանան կրնար հանել։

Վանքեան իրեն առաջարկուած պաշտօնը ընդունելէ առաջ, առարկեր է թէ ապագային եպիսկոպոսնալը դժուար պիտի ըլլայ այդ քաղաքին մէջ որ տակաւին յայտնի չէ թէ ո՛ր կաթողիկոսութեան իրաւասութեան կը պատկանի։

Ահա հեռատես և իր ապագան հոգացող եկեղեցական մը։

Արդարեւ եթէ եպիսկոպոսանալով իր տիրոջը կէսին չափ ծառայութիւն մատուցանէ ազգին, վանքեան, որ այնքան համարում կը վայելէ ոստիկանութեան դուռը, դարձեալ պարտաւոր է այդչափ հեռանկատ ըլլալ։ Պուրսայի այս հաստափոր բերքը երբ խօսիլ սկսի՝ բերնին ջուրերը կը վազցնէ, մանաւանդ երբ այդ քարոզները, որոնց մէջ սուրբերու անուանց տեղ ոստիկանապետին և լուսամիտ նախարարներուն անունը կը լսես, թրքերէն լեզուաւ տայ։

* * *

Այս լեզուն որքա՜ն անյարմար է աղօթից լեզու ըլլալու։ Մանաւանդ մենք հայերս որքա՜ն նողկանք իմանալու ենք այդ չեչտերէն, այդ զարշելի բառերէն որոնցմով մեր բիւրաւոր եղբարց մահուան դատավճիռը արձակուած է։ Հայհոյանքի, անիծից, մահուան և սուգի բարբառն է անիկայ․ աղօթքի, երբե՛ք ․․․ Աստուած չընդունիր զանոնք, զի անկարելի է որ աղօթքի արտասանման պահուն, այդ բառերը մեր մտքին մէջ բիւր տխուր պատկերներ, ատելութեան զգացում զարթուցանելով, մեր սրտերուն մէջ ջերմեռանդութեան ամեն հետք չի վանեն։

Անցեալները քաղաքիս բողոքականաց ժողովարանը մտայ։ Պերճախօս քարոզիչ մը, Ամիրխանեանց, Աստուծոյ խօսքերը կը բացատրէր թրքերէն լեզուով․ սակայն ատենաբանը հակառակ իր անուրանալի ճարտարութեան՝ ատելութեան ամենէն սեւ խոհերը միայն յաջողեցաւ արթնցնել յիս․ զի խօսքերը անիմանալի կը մնային ինձ համար․ զիս թրքական ատեանի մը առջեւ կը կարծէի։ Մեր բողոքական եղբայրները պէտք է որ այդ դրութիւնը ջնջեն․ ազգային արժանապատուութիւնը այդպէս կը պահանջէ, կրօնքը այնպէս կը պահանջէ, սիրտը այնպէս կը պահանջէ․ մանաւանդ մեր ջիղերը այնպէս կը պահանջեն։

Եւ մենք կը շարունակենք մեր մտերմական խօսակցութիւններուն մէջ այդ յաւէտ ատելի ցեղին լեզուն գործածել։ Դժբաղդաբար մեր մէջ կը գտնուին տակաւին այնպիսիներ որ իրենց մայրենի լեզուն չեն գիտեր և լրագրութիւնը ակամայ ստիպուած է յատկապէս իրենց համար սիւնակներ ունենալ այն լեզուաւ զոր պէտք էր մոռնալ։

Գամիր Արշաւիր

ՆՊԱՍՏԻ ԳՈՐԾԸ
ԹՐՔԱՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հայ կոտորելոց նպաստի գործին վերաբերեալ տեղեկագրի մը համեմատ՝ որ հրատարակուած է ի Նիւ-Եորք և որոյ թարգմանութիւնը կը կարդանք Արձագանգի մէջ, Ամերիկացի և Անգլիացի միսիոնարներ և միսիոնարուհիներ այս ձմեռ սկիզբն նպաստի բաշխման գործով զբաղած են հետեւեալ 20 քաղաքներուն մէջ.

Բոզէչ,	1	միսիոնար		
Կիւրին,	1	»	2	միսիոնարուհի
Խարբերդ,	4	»	5	»
Մէրտին,	4	»	4	»
Վան,	2	»	2	»
Ատանա,	1	»	3	»
Այնթապ,	4	»	3	»
Հաճըն,	1	»	3	»
Մարաշ,	4	»	4	»
Եդեսիա,	1	»	—	—
Թարսուս,	1	»	1	»
Ատաբազար,	—	—	3	»
Պարտիզակ,	1	»	1	»
Պրուսա,	2	»	2	»
Կեսարիա,	2	»	4	»
Կ. Պոլիս,	4	»	6	»
Մարզուան,	3	»	3	»
Սեբաստիա,	2	»	3	»
Զմիւռնիա,	2	»	3	»
Տրապիզոն,	1	»	1	»

Ձմեռ ընթացքին մէջ թէ նպաստ ընդունող տեղերու և թէ նպաստամատոյց բարեգործներու թիւը և բաշխման յատկացեալ գումարներու քանակը շատ աւելի բազմացած են։

ՊԱՏՈՒՈՅ ՀԱՄԱՐ

. . . .

Պէտք է հարցնել թէ հանրապետական բան մը մնացա՞ծ է արդեօք այն հանրապետութեան մէջ որ իր կռնակը կը դարձնէ այն հպարտութեան, այն յարգական զգացումներուն և մտատիպարին, որոնք երբեմն հազարներով քաղաքացիներ մղեցին իրենց հանրապետական հաւատքը զօրեղապէս հաստատելու արեամբ և երկաթով։

Այսօր Աթէնք պէտք է երթալ գտնելու համար արժանաւոր ժառանգորդներ այն վսեմ եռանդին, որով մեր հայրերը հայրենիքը փրկեցին և ազատութիւնը ծնան։

Այն շունչը որ այս պահուն Յունաստանը ոտքի վրայ կը հանէ, զմեզ ոգեւորութեամբ կը լնու, որովհետեւ իր ծագումը Ֆրանսական է, որովհետեւ այս փոքր, արի ազգին հոգւոյն մէջ թափանցելէ առաջ, այդ շունչը քսան տարի Ֆրանսան օժտեց սքանչելի և ազդեցիկ կեանքով մը, անբաղդատելի կորովով մը, որովհետեւ մենք ալ կը զգանք թէ գերագոյն փորձութեանց մերձակայ օրը տակաւին այդ շունչին պիտի ունենանք կռուելու համար մինչեւ որ յաղթենք կամ մեռնինք։ Ահա այս պատճառով մեր բոլոր ուժով կը հարուածենք այն սառնասիրտ քաղաքագէտները, որք կ'երեւակայեն թէ պարտեալ ժողովուրդ մը կրնայ անպատիժ թողուլ որ իր յիշողութիւնը, իր սիրտը, իր յոյսերը ցրտանան ու սառին։

. . . .

Երբէք ձնշեալ ժողովուրդ մը չմնչուիր պատմութեանն։

Եւ 1897ի Ցունաստանը տաքը կենդանի, թրքմացող ապացոյցն է։ Մենք ալ նոյն տառապանքները կրեցինք և անկեղծօրէն կը տեսնենք թէ այդ տառապանքները ազնիւ ու առողջարար են և թէ հարկաւոր են բռնաբարեալ և անդամատեալ հայրենիքի հոգւոյն։

Այն օրը ուր Ֆրանսա դադրեցաւ զգալէ այն անդամատութեան պատճառով, զոր ատելի թշնամի մը իր վրայ կատարեց, այն օրը ուր ա՛լ կարող չըլլայ ո՛չ սիրելու, ոչ ատելու, այդ օրը Ֆրանսա դադրած է գոյութիւն ունենալէ։ Եւ մեր բերնին մէջ կեցցէ Ցունաստան աղաղակը ունի նշանակութիւն մը, որ վրիպելու չէ ուշադրութենէ։ Կեցցէ Ցունաստան կը նշանակէ «կեցցէ՛ քաջութիւն, կեցցէ՛ ազատութիւն, կեցցէ՛ Ալզաս, կեցցէ՛ Լօրէն»։

Լա Բաքռի

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պօլիս, 5 Մարտ

Ս. Օրմանեան դարձի կուգայ և Դիրան խոստումներէն խաբուած ըլլալը կը խոստովանի եթէ ոչ հրապարակաւ, գէթ մտերմական շրջանակի մէջ. Նա որ կը յուսար թէ իր օրով ազգը պիտի հանգարտի, որովհետեւ Դուռը կզգայ որ ալ ամեն տեսակ հալածանքները գոնէ առ երեսս դադրեցնելու ժամանակը հասած է, նա որ կը կարծէր թէ խոհեմութեամբ և Ցառեան բաշային աջակցութեամբ պիտի յաջողէր գործերը քիչ շատ հանդուրժելի վիճակի մէջ դնելու, այսօր բոլորովին վհատած է և հրաժարելէ զատ ուրիշ ճամբայ չտեսներ իրեն համար։ Սակայն հրաժարելու ալ չեն ձգեր զինք. Ցարութիւն բաշա միշտ կը ջանայ հրաժարականը յետաձգել տալու. երբ Ն. Վսեմութեան համոզիչ խօսքերու պաշարը սպառի, նախարարները, ինչպէս ինձ վստահեցուց Դիրան գործերուն իրազեկ անձ մը, պիտի ստանձնեն հայ բաշային դերը որպէս զի Պատրիարքը մնայ իր գահին վրայ. երբ նա նաղր մնացած նախարարներուն դէմ ալ ըմբոստանայ, Սուլթանը չպիտի ընդունի իր հրաժարականը և այսպէս երկար ժամանակ Պատրիարքը չպիտի կրնայ իր բնակավայրը Գում-Գաբուէն փոխադրել Բերա իր եղբօր տունը... ասոր պարզ պատճառը սա է որ կառավարութիւնը կը մտածէ թէ Օրմանեանէ լաւագոյն Պատրիարքացու մը չպիտի կրնայ գտնել։ Ըսել չեմ ուզեր թէ նա թրքասէր է ու գիտակցաբար կը վնասէ ազգին, քաւ լիցի. իր գլխաւոր առաւելութիւնը իր խոհեմ բնաւորութեան, դիւրահաւանութեան և միանգամայն յաչս ազգին իր վստահելիութեան մէջ է Դրան համար, որ այլ եւս չուզեր Բարթողիմէոսի գմբոցին աշակերտ եկեղեցական մը բարձրացնել Պատրիարքական պաշտօնին։ Պատրիարքը պարզապէս արգահատելի է. ծուղակի մը մէջ ինկած կը զգայ ինքզինք, որմէ շատ դժուարութեամբ դուրս պիտի կրնայ ելնել։

* * *

Գաւառներէ եկած լուրեր վհատեցուցիչ բնութիւն ունին. հերիք չէ որ հայ ժողովուրդը աղքատութեամբ կը տառապի, տեղ տեղ միւսիւլմանները կը սկսին նոր կոտորածով անոր սպառնալ. գրեթէ կը հաստատեն մասնաւորներու նամակներ և Պատրիարքարան ղրկուած տեղեկագիրներ։ Բարեկամներէս մին կը գրէ ինձ Ե... քաղաքէն.

«Մինչեւ մօտ օրեր հայ ճարելու խնդրով զբաղած էինք և առանց վհատելու կը ջանայինք ամեն կերպով այդ ահաւոր խնդրին քիչ շատ գոհացուցիչ մէկ լուծումը գտնելու, այս աշխատութեան մէջ մեզ հզօր զօրավիգ ունենալով Եւրոպայի մարդասէրներու նիւթական օգնութիւնները։ Ասկէ զատ, որքան կարելի էր, մեր դպրոցները նիւթապէս և բարոյապէս վերականգնելու միջոցներն ալ կը խորհէինք։ Երիտասարդութիւնը մտածեց թէ առաւել քան երբէք նուիրական պարտականութիւն մ'էր ամուսնանալ և հարսնիքներու թիւը այս ձմեռ այնքան շատցաւ, որքան այդ չէր պատահած երկար տարիներէ ի վեր։ Դիւրութեան համար վերցան կարգ մը հին, արմատացած սովորութիւններ, որոնք աւելորդ ծախքերու դռներ կը բանային։ Այժմ հարուստին և աղքատի տարբերութիւնը գրեթէ անհետացած է ինչպէս հարսնիքներու մասին, նոյնպէս սուրբ հանդամանքներու մէջ։ Ահա մեր այս վիճակին մէջ կուգան մեզ հոգւով ու մարմնով վրդովել նոր կոտորածի մը պատրաստութեան վրոյցներ և նոյն իսկ սպառնալիքներ Թուրքերու կողմէն։ Եթէ, Աստուա՛ծ մի արասցէ, լուրջ են սպառնալիքները, եթէ կոտորած մ'եւս սկսի, գիտցէք որ այստեղ հայ մը չպիտի մնայ, որովհետեւ այս անգամ որոշած ենք ամէնքս, այր և կին, յուսահատի մը կատաղութեամբ կռուիլ ու մեռնիլ. զէնք գրեթէ չունինք, սակայն ամեն բան մեր ձեռքին մէջ զէնք պիտի դառնայ, տուները պիտի քակենք և անոնց ատաղձներով պիտի զարնենք թշնամիին՝ անքան մնասունի մը պէս չխողխողուելու համար։ Այս պատճառով ըսի թէ նոր կոտորածէ մը ետքը հայուն հետքը չպիտի մնայ. հոգ չէ, արդէն կենդանի մեռելներ ենք... Թող յագենան մեր արեամբ մեր թշնամիները, չհասկընաք Թուրքերը, այլ Եւրոպացիները, զոր հայ ժողովուրդը այժմ՝ կը նկատէ իբր յաւեգոյն, ամենէն անգութ թշնամիները։

* * *

Պօլսոյ մէջ ալ կոտորածի վախ կայ, որովհետեւ հայ, յոյն կամ Նոր-Թուրք յեղափոխականներու կողմէ պատրաստուած կարեւոր շարժումներու մասին տարաձայնութիւնները վերջ չեն գտներ. ասոր հետեւանքով մեզ դէմ նորէն ակռայ կճրտել կը սկսին Թուրքերը, որք ասկէ առաջ Հայերուն հետ մեղմիւ և քաղաքավարութեամբ կը վարուէին ընդհանրապէս՝ իրենց խաժամուժը վերապահելով միայն Ցոյներուն։

* * *

«Բիւզանդիոն» կը կարդա՞ք՝ այս թերթը Վառնայի վրայ քանի մը լուրեր տուաւ որոնք, պէտք է ըսել, յոռի տպաւորութիւն գործեցին։ Պօլսոյ մէջ Պուլկարահայերու մասին առհասարակ նպաստաւոր կարծիք կայ, զոր «Բիւզանդիոն»ի թղթակիցները պիտի յաջողին ջրել, եթէ շարունակեն մեզ հաղորդել իրենց ցաւալի լուրերը։ Կ'ենթադրեմ որ ձեր ընթերցողներուն մեծամասնութիւնը Պօլսոյ լրագիրները չկարդար, ուստի հարկ կը տեսնեմ իրենց յայտնել թէ «Բիւզանդիոն» Վառնայի մէջ տեղի ունեցած կրկնամուսնութեան մը, առանց կրօնական արարողութեան տրուած թաղման, Օրիորդ Ֆրայզերի դէմ շատ անճաշ ու ցաւալի ցոյցի մը են. լուրեր ըսալէ յետոյ երէկ ալ մեզ իմացուց թէ աղքատ գաղթականներու յատկացեալ նպաստի բաշխման մէջ Վառնայի մեծ սղանները մեծ գիղծումներ գործեր ու 1500 ոսկի շորթեր են։ Ամբաստանութիւնը ծանր է, և ես պարտք համարեցի ձեզ և ձեր ընթերցողներուն նկատողութեան յանձնարարել զայն իբր Վառնայի Հայերուն պատիւը շօշափող մի պարագայ։

***

ՎԱՐՆԱ. ԹԱՂ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Վարնասա միւթեմեքքին միլլեթտաշլարըմըզ՝ մեւհիմերեգ օլան մեքթեպին վէ միլլեթին միւլքերինին ինշաաթընա շու կիւնլերտէ պաշլանմասընը քեմալը արզու իլէ պէքլէմէքտէ իքէն, Նակէհան Թաղ. Խորհուրդ վէ իսթիֆա իթմիշ օլան իքի ազալարը պէյնինտէ իխթիլաֆ հուսուլա կէլմիշ օլտըղընը թեէսսիւֆլէ կէօրիւյօրուզ տըր։

Մեօնթերեգ մեքթեպին պէտելի օլան 14,000 ֆրանգ պուննտան պիր գաչ այ մուգատտէմ Ֆէեմիքս նամ սուկիւրթա գումբանեասընտան Թաղ. Խորհուրդ Թարաֆընտան թահսիլ օլընմըշ իքէն, մէգքիւր ագճէ պու կիւնէ գատար իսթիֆա իթմիշ օլան իքի ազալարըն նէտալէրինտէ գալմադտա օլտըղը ճիհեթլէ, տէօրտ ազաան իպարէթ գալմըշ օլան Թաղ. Խորհուրդա թէսլիմ իթմէք իսթէնիլմէտիկլէրի վէ քէզա իսթիֆա իթմիշ օլան գանձապետին հիսապընը վէրմէք իչիւն օլընան տավէթէ իճապէթ իթմէտիկլէրի Թաղ. Խորհուրդ ըէսմէն էհալիյէ իխթարլէ, 75 զէվաթտան միւրէքքէպ պիր Ընդհանուր ժողով ինիթիմա իթմէք թէշէպպիւսիւնտէ պուլընմըշ վէ պու պապտա բազար կիւնիւ իչիւն տավէթնամէլէր կէօնտէրմիշ իտի։ Մուգարրէր օլան սաաթտա տավէթլիլէրին տէօրտ գըսմընտան պիրի հալըրըգ հազըր պուլընմըշ օլտըղընտան՝ Կաթողիկոսական այցելու հովիւ Գեր. Տէր Արսէն վարդապետին տախի հազըր պուլընտըղը հալտէ, Թաղ. Խորհուրդ իսթիֆաասընը վէրմէկէ քէնտիսինի մէճպուր ատտ իթմիշ տիր։

Հազըրուն՝ Թաղ. Խուհուրդըն իսթիֆա վէրմէսի իլէ միլլի ինշաաթըն եւըզ իսթիհսալ գալաճաղընը տուշիւնիւր իքէն. մէզքիւր 14,000 ֆրանգըն թէհլիքէտէ օլտըղընը տէ տուշիւնմէկէ մէճպուր օլտը. զիրա էվվէլտէն իսթիֆա իթմիշ օլտուգլարը հալտէ պու կիւնէ գատար մէզքիւր ագճէյի նէտալէրինտէ օլան իքի զէվաթըն Գեր. Այց. հովիւէ խիթապ եազմըշ օլտուգլարը պիր մէքթուպի Նորին Գերապատուութիւն ալէնէն օգումասընտա՝ մէզքիւր գաթլար «Ընդհանուր Թաղային ժողով թէճէմմիւ իթմէզ իսէ ագճէ պիզիմ նէտիմիզտէ գալսըն, թէհլիքէյի տէ միլլեթէ աիտ տիր» տէմիշ օլտուգլարը ճիհեթլէ հազըրուն ումումէն հէյէճան ու թաաճճուպտէ գալտը։

Շու իճթիմաա հազըր պուլունան 25 զէվաթ պիլ միւզէքքէրէ, մէզքիւր ագճէնին ուլամէթի իչիւն անը վառնասա էրմէնի միլլեթի նամընա՝ Միլլի Պուլկար պանգասընա պըրագուպ, եէնի Թաղ. Խորհուրդ ինթիխապընա գատար, սէնէտին Գեր. Այցելու Հովիւէ թէսլիմ օլընմասընը թահթը գարարա ալմըշ վէ պու պապտա լազըմ կէլէն միւրաճաաթ վէ թէշէպպիւսին իճրասընա Նորին Գերապատուութիւնը վաքիֆէտար իթմիշ տիր։

Պու եօլլէ մէզքիւր ագճէնին թէհլիքէտէն գուրթարըլաճաղը աշիքեար օլուպ, իչին էն էհէմմիյէթլի ճիհէթինէ նազարը տըգգաթըմըզը չէվիրմէք իսթէմ տիր. եանի մեքթեպին վէ միւլքլէրին ինշաաթընը թէխիր իթմէմէք իչիւն՝ տալա վագըթ գայպ իթմէյիպ, եէնիտէն Թաղ. Խորհուրդ ինթիխապը ճիհեթինէ կիթմէք վէ էհալի պու տէֆա քէնտի քուէսինի՝ խօսպին, իտտաաճը վէ շախսի խուսումէթի իչիւն միլլեթին մէնֆաաթընը թահթը թէհլիքէյէ գօյան զաթլարա վէրմէյիպ, պիթարաֆ վէ ումումըն հիւսնի թէվէճճիւհինի գազանան վէ չօրպաճըլըգ թասլամայան զէվաթտան Թաղականլարընը ինթիխապ իթմէլի տիր։

Գեր. Այցելու Հովիւին սայ ու իգտամընա էհալինին տախի իշթիրաք իթմէսի էհէմ վէ էլզէմ օլտըղընտան, պու տէֆա էհալի խայը գաֆլէթտէն ուեանարագ հուգուգը միլլիյէսինի էպնաի միլլէթին հագիգի մէնֆաաթը իչիւն իսթիմալ իթմէլի տիր։

ԿԱԶԷԹԱՄԸԶ

Կազէթամըզըն Պուլկարիատա մութեմէքքին միլլէթտաշլարըմըզըն դըսմը ազամը թարաֆընտան թագտիր օլընմագտա օլտըղընը կէօրմէքլէ, պիզիմ տախի քեսպի ճեսարէթ վէ ղայրէթ իթմէմիզ իգթիզա իտէճէկինտէն վէ պազը տօսթլարըմըզըն թեքլիֆ ու իպրամը իւզէրինէ, հէր պիր ֆէտաքեարլըղը վէ մէսարիֆի կէօզէ ալարագ Ապրիլ պիրտէն իթիպարէն կազէթամըզը հաֆթատա իքի նուսխէ չըգարուպ, կիւնիւ կիւնինէ մէօհթերէմ ապօնէլէրիմիզէ եօլլամագ գարարը գաթիյէնտէ պուլընմագտայըզ։

Շու մատտէ ֆէտաքեարլըղտա տիւշէր օլաճաղըմըզ զիյատէ մէսարիֆին մուվազէնէսինի պուլմագ իչիւն չըգմիշլիկ սէնէվի ապօնէ պէտէլինի արթըրմագ ճիհէթինէ կիթմէյիւպ, մէօհթերէմ միլլէթտաշլարըմըզտան պարի 100 ապօնէ տահա պիզէ ճէլպ իտէպիլմէք իւմիտի իլէ պու թէշէպպիւսէ պուլունտուք։ Պէօյլէ 2–3 այ տէվամ իթմէքտէն սօնրա, էկէր պու իւմիտիմիզէ ալտանտըղըմըզը կէօրիւր իսէք, եանի եէնի 100 ապօնէ պարի արթմազ իսէ, տիւշէր օլտըղըմըզ մէսարիֆաթը գարշըլամագ իչիւն, ապօնէ պէտէլինէ սէնէվի 2 ֆրանգ զամմ իթմէմիզ լազըմ կէլէճէքի աշիքեար իսէտէ. պէհիւմէ հալ ֆիաթ արթմագտան իսէ ապօնէլէրիմիզին արթմասընա զիատէ իւմիտվար պուլունմագտայըզ։

Պուլկարիատան տըշարը իչիւն բօսթա իւճրէթի աղըր օլտըղընտան, 2 նօմէրօը պիրտէն եօլլամայա մէճպուր օլաճագ իսէք տէ, հէր քիմքի պէհէր նօմէրօի կիւնի կիւնինտէ ալմագ իսթէր իսէ՝ 2 ֆրանգ բօսթա իւճրէթի զիյատէ էօտէմէկէ րազը օլտըղընը շիմտիտէն պիզէ պիլտիրմէլի տիր։

Կազէթամըզըն թէրագգըսընա արզուքէշ պուլընան վէ անը գապուլ իտէն հէր պիր զէվաթըն ղայրէթինիզէ բաղմէն՝ եէնի ապօնէլէր պուլմայա քէնտիսինի վազիֆէտար ատ իտէճէկինէ իշթիպահ օլընմատըղը կիպի, թարաֆըմըզտան տէ խասսէթէն րիճա վէ թավսիյէ օլընըր։

ԹՕԳԱՏՏԱ ԳԸՐԿԸՆ ՎԷ ԵԱՂՄԱ

Թօգատ վուգուաթը հագգընտա թաֆսիլաթը մէքթուպլէր ալընամամըշ տըր։ Մէզքիւր շէհիր կէչէն սէնէ Սթանպօլտան կիտէն Թալիմաթ վէ էշրէֆ վէ վիճուհ թաայիր օլընան Գասըմ, Աղաճագ զատէ, Էլմաս զատէ նամընտա խապիսլէրին թէշվիգի ու ղայրէթի խիլաֆընտա օլարագ, տիվանը հարպ րէիսի Ֆերիգ Մուսթաֆա բաշա՛ըն իգտամաթը իլէ գուրթուլմըշ իքէն. նիհայէթ պու տէֆա Թիւրք հիւքիւմէթի վէ Թօգատըն էշրէֆ վէ վիճուհը աղալարընը իճրայա մուվաֆֆագ օլմըշլար տըր։

Գուրտ, Քիւրտ վէ Թիւրք զարար իչիւն խարատըլմըշ մախլուգլար օլտըղը պինլէրճէ տէլիլլէր իլէ ըսպաթ օլընմըշ իքէն, պու պապտէ թաֆսիլաթա կիրիշմէք զաիտ օլտըղընտան, խալընըզ քէնտի հիմայէլէրի իլէ Թիւրքլէրի ճեսարէթլէնտիրիւպ, 700 պիչարէլարըն մէվթինէ միւճիպ օլան պազը տէվլէթլէրին վէ պախուսուս Գերմանիա իմփէրաթօրըն մուվաֆագիյէթինի թէպրիգլէ (՟.՟.) իքթիֆա իտէրիզ։

Թօգաթ վուգուաթընտան տօլայը ալընան թէլէկրաֆլար պէր վէճհի ալթի տիր։

Լօնտօն 17 մարտ

Սթանպօլտան կէլէն հավատիսաթա պինաէն, Էրմէնի Պատրիքարանընտան ալընան մալումաթա կէօրէ, Թօգատտա գաթլ օլընան Էրմէնիլէրին ատէտի 700 քիշիյէ պալիղ օլմըշ տըր։

Սթանպօլ 17 Մարտ

Սօն հավատիսաթա նազարէն, Թօգատտա գըրկըն վէ եաղմա 36 սաաթ տէվամ իթմիշ վէ 300 քիշիտէն զիյատէ Էրմէնի էօլմիւշ տիր։

Թօգատտա ասքէր գումանտանընըն մէմուրիյէթտէն թարտ օլընմըշ օլտըղը, քէզա թէֆթիշ գօմիսիօնըն վէրտիկի գարարլարըն իսթինաֆէն պագըլմայաճաղընը Պապը Ալի էլչիլէրէ պիլտիրմիշ տիր։

Սիվասըն Ինկիլիզ գօնսօլօսը վէ Սամսօնտաքի Րուս գօնսօլօսու վէքիլինտէն միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն տէվլէթլէր թարաֆընտան Թօգատա կէօնտէրիլմէքտէ տիր։

Թօգաթա եագըն Արպաա (Հէրէք) գասապասընտա վէ ճիվար քէօյլէրինտէ պիր գաչ կիւն տէհշէթլի վահշիլիկլէր իճրա օլընմըշ տըր։

Մէհաֆիլի սիյասիյէտէ՝ միւճերիմ մէմուրլարըն ճէզալանմասըլէ գըրկընլարա նիհայէթ վէրիլէպիլէճէք տէյիւ զանն օլընմագտա իմիշ։

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐՏԱՆ ՄԻՒՍԹԷԽՐԱՃ

(Աժանս Պալգանիք)

Աթինա, 19 Մարտ

Եունանիսթան վէ Օսմանլը տէվլէթլէրինէ թէպլիղ օլընմագ իչիւն պիր նօթա գալէմէ ալմագ խուսուսընտա տիւն ագշամ Րուսիա սէֆարէթհանէսինտէ էլչիլէր թէճէմմիւ օլընտըլար. մէզքիւր նօթա իլէ Եունան վէ Թիւրք ասքէրլէրին սինօրտան կէրի չէքիլմէլէրինի թալէպ իտէճէքլէր, աքսի հալինտէ պու իքի տէվլէթին պազը լիմանլարը մուհասարէ օլընաճագ տըր։

Եունանիսթան վէլիահտը (գահաժառանգ), Սվագթէրիա նամ ատասընըն էօնիւնտէն կէչտիկի սըրատա բրէնս Եօրկիտէն սէլամլանտը վէ Վօլօսա եէթիշտի։

Սթանպօլ, 19 Մարտ

Տիւն Եըլտըզտա Աճէմիսթան մէպուսլարընա մախսուս զիյաֆէթ քէշիտէ օլընտը. Պուլկարիա մասլահաթկիւզարը տախի հազըր պուլընարագ, զիյաֆէթտէն սօնրա հուզուրը շահանէյէ գապուլ օլընտը։

Վիէննա 19 մարտ

Իմպէրաթօր Ֆրանց Եօզէֆ իպրատ իթտիկի նութգընտա տէմիշտիր՝ «տէվլէթլէրին միւթթէֆիգէն մուսամէլէսի սայէսինտէ՝ Շարգ վուգուաթընտան՝ եանի Կիրիտ մէսէլէսինտէն իլէրի կէլէպիլէճէք թէհլիքէլէրին էօնիւ ալընաճաղընա իւմիտվար տըր. պու մէսէլէտէն տօլայը պէնիմ հիւքիւմէթիմ սաիր տիւկէր տէվլէթլէրլէ լազըմ կէլէն մուսամէլէյէ իշթիրաք իտէրէք հալը հազըրըն մուհաֆազասընա վէ սուլհը իսլահ իտէն իսթիխլաֆըն տէֆինէ չալըշմագտա տըր, հալ պէօյլէ իքէն Եունանիսթան՝ տէվլէթլէրին արզուլարընա իճապէթ իտէճէք, վէ քէզա Թիւրքիա քէնտի ասըլ մէնֆաաթընը կէօզէտմէզ վէ տէվլէթլէրին նասիհաթընը տինլէմէզ վէ միւճիպի թէհսիֆ ֆէնալըղլարըն էօնիւնիւ. ալմազ իսէ՝ պէօյլէ մէսուլիյէթ թահթընտա կիրէճէկինի անլայաճագլարտան, տէվլէթլէրին միւթթէֆիգէն չու հարէքէթի իլէ էլտէ օլան մուսալեհէնին իպգասընա իւմիտ օլընմագտա տըր։»

Աթինա 19 մարտ

Տէվլէթլէր Եունան ասքէրինին Կիրիտտէն կէրի չէքիլմէսի իչիւն ճէպր իսթիմալ իտէրլէր իսէ Ն՞է մուամէլէտէ պուլընմագ լազըմ կէլէճէկի հագգընտա՝ տիւն ագշամ վիւքէլա մէճլիսի ուզուն միւտտէթ միւզաքէրէ իթմիշ տիր։

Ինկիլիզ վէ Րուս զապիթլէրի օբօնօմի իլան օլընմըշ օլտըղընը րէսմէն պիլտիրմէք իչիւն ասիլէրա կիթմիշլէր. ասիլէր թարաֆլարընտան մէպուսլար եօլլատըլար. ֆագաթ պունլարըն կիթտիկի սըրատա պաշըպօզուգլար իւզէրինէ աթէշ իթմէյէ պաշլատըղլարընտան, Թիւրքլէր վէ ասիլէր արասընտա շէտիտ միւսատէմէլէր վուգու պուլտը։

Չէթինա, 19 Մարտ

Ալպանիանըն իսկիւթարընտա պիր ճամիտէ Գաթօլիկլէրին պիր հարէքէթինտէն տօլայը շէհիրտէ իսլամլար վէ կաթօլիկլէր պէյնինտէ պէօյիւք իխթիլալ չըգուպ, չարշըլար վէ մաղազալար գափանմըշ տըր։ Գան տէօքիւլմէմէսի իչիւն վալի չալըշմագտա իմիշ։

Լարիսա, 19 Մարտ

Վէլիահտ բրէնս Նիքօլա վէ բրէնսէս Սօֆի վէ Մարիա պուրայա եէթիշտիլէր, շէհիր պանտէրալարլէ թէզյին օլընմըշ տըր։

ՏԵՂԱԿԱՆ

Առժամանագրութիւն Թաղ. Խորհրդոյ

ՆԻՍՏ Դ.

19 Յունուար 1897

Թաղական խորհրդոյս Ատենապետ Տիար Մուրատ Հաճի Սարգիսեան Յունվար 18 թուակիր գրով մը իւր հրաժարականը տալով ժողովս որոշեց զայն ընդունիլ։

Նոյնպէս եւս ժողովոյս անդամ Տիար Օննիկ Տէրունեան իւր պաշտօնէն հրաժարելով զայն եւս ընդունեցաւ։

* * *

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՆԻՍՏ

Ազգային Թաղական Խորհուրդը այսօր 16 Մարտ 1897, գումարուելու համար հրաւիրուած ընդհանուր ժողովոյ մեծամասնութիւնը ներկայ չգտնելով իւր հրաժարելէն յետոյ՝ ներկայից խնդրանօք եւ համաձայնութեամբ Կաթողիկոսական այցելու հովիւ Գերապատիւ Տէր Արսէն վարդապետի՝ որոշուեցաւ մասնաւոր Թաղային Խորհուրդի վերածել ներկայ ժողովը, եւ հրաժարեալ Թաղական Խորհրդոյ ծանուցած խնդրոց համար խորհրդակցել։

Ներկայ ազգայինք ի նկատի ունենալով թէ հրկիզեալ ազգային վարժարանին համար «Ֆէնիքս» ընկերութենէն գանձուած (14,000) տասնըչորս հազար ֆրանքի գումարը այսօր Ազգային իշխանութեան մը ձեռքը չգտնուելով, մասնաւոր անձանց, այսինքն Տիար Պօղոս Փափազեանի եւ Տիար Մուրատ Հաճի Սարգիսեանի քով կը գտնուի, ուստի ներկայ ժողովականք օրինաց տրամադրութեան համաձայն որոշեցին խնդրել Գերապատիւ Տէր Արսէն վարդապետէն որ պահանջէ յիշեալ երկու անձնաւորութիւններէն որպէս զի իսկոյն յիշեալ գումարը յանձնեն յանուն տեղւոյս Ազգային Թաղական Խորհրդոյ առ Պուլկարական Ազգային Պանգան եւ որոյ ստացագիրը յանձնուի Նորին Գերապատուութեան մինչեւ ընտրութիւն նոր Թաղական Խորհրդոյ։

Վառնա, 16/28 Մարտ 1897

Կէչէնլէրտէ Վառնա զապթիյէ Կ. Նաչալնիկին չըգարտըղը իլանը իւզրէ, սուրէթի չէտիտէտէ՝ Վառնատա պուլընան Էրմէնիլէրին պիր թագըմը Պուլկարիանըն սայիր ճիհէթլէրինէ ճէպրէն կէօնտէրիլմէքտէ տիր։

Իլավէմիզտէ պիլտիրտիկիմիզ 50 սանտըգ ֆիշէնկլէրին Թիւճար մալը օլտըղը զապիթաճա թահագգուգ իթմիշ տիր։

ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻՑԷ

Էվվէլքի նուսխէմիզտէ թէլէկրաֆ խանըլըշ թէրճիմէ իտիլտիկինտէն՝ մուհաճիր միլլէթտաշլարըմըզըն Թիւրքիայա աւտէթ իթմէլէրի իչիւն վէրիլմիշ օլան իքի այ վատէ խիթամ պուլմուշ տէմիշտիք, ֆագաթ աքսի օլարագ՝ եէնիտէն իքի այ վատէ վէրիլմիշ օլտըղը թասթիգ օլընմըշ տըր։

Կիրիտտէ էլան Թիւրքլէր վէ Խըրիսթիյանլար պէյնինտէ գավկալար տէվամ իթմէքտէ տիր. Խըրիսթիյանլար իչէրլէրինի զապթ իտիւպ, սահիլլէրէ տախի հիւճում իթմէքտէ իսէլէր տէ՝ Էվրոբա զըրհլըլարը Թօբլարըլէ անլարը մէնն իթմէքտէ իմիշլէր։

ԱԶԴ

Պուրկազի վարժարանին համար Օրդ. ուսուցիչ կը փնտռուի. պէտք է տեղեակ ըլլայ Եկեղեց. հրաժշտութեան, Կրօնագիտութեան, Ազգ. պատմ. և ըստրաւականին Հայերէնի. պաշտօնավարած ըլլայ այլուր. և փորձառու իր պաշտօնին։

Դիմել առ Թաղական Խորհուրդն Պուրկազի

Отговорникъ Х. Тамисовъ

Печатница „Взаимность" — Варна.